

XVI. LEVÉL

Ungvár, martius 27-én, 1840.

Tóth Jakab halász a Latorca egy csöndesebb folyású szakaszára evezett csónakjával. Megvallatni szándékozta a meder fenekét, micsoda halak lapulnak odalenn. Kecét* eresztett a vízbe kötéllel, hogy egy párat kifogjon.

– Irdatlan tőpontyokat éppen nem reménylek – vélekedett magában, – ám ha egynémely bucók, nyálkás compók vagy rózsás márnák hálóban végeznek, nem hiába küzdöttem ma is.

Evezés közben zsákmánytól feszülő hálót képzelt maga elé, amint halak vergődnek benne. Diadalmasan mosolygott.

Darab idő múltán Tóth a lapátot bévonta, a kecét pediglen húzni kezdé fölfele. Az félúton elakadt. Tóth hiába mozdítá a kötelet ide-oda. Felállott hát, igazított egyet rajta, majd ismétleg a kiemeléshez fogott. A kece végre engedett. Ám midőn a felszínre jött, Tóth halász megütközéssel tapasztalá, hogy a há-

* Zsákszerű háló, száján A alakú fakerettel.

lón luk tátong, számos csomója ki van oldozva. Halak pediglen sehol.

Tóth Jakab a vizet igen nagy rosszállással, gyanakodással mustrálta, ám ott bárminemű szokatlan jelenést nem látott. Midőn azonban visszaülni készült, csónakja végiben, két karnyújtásnyira magától halál-foltos* ázott kis gyerkőcét látott meg üldögélni. Testére néhol vízi növények szárai, levelei tapadtanak. A gyerek a halászra meredt. Aztán felvisített. Tóth hátratántorodott, s a vízbe esett.

Hogyan vergődött ki a folyóból, azóta se tudja. A partról egyszer még visszánézett a csónakra, akkor már nem ült benne senki, üresen vitte a víz. A halász a mezőség felé iramodott, minél messzebb a folyótól. Zihálva bukdácsolt a talaj göröngyein. Valahogy aztán elbotorkált Csap falucskában álló házáig.

Egy hét múlva lépett ki otthonából újra. A kocsmába ment. Társai, Laki Márton és Jász Zsombor halászok épp azon tanakodtak, mi eshetett meg véle a vízen, hogy így magába fordult. Örömmel keltek üdvözlésére. Akkor látták meg, hogy Tóth halász haja kifehéredett.

A hajnak ilyenén szokatlan színeváltozásával magam még nem találkoztam. Egy ízben valamely orvosotársam beszámolt arról, hogy egyik nőszemély betegének szép szőke haja lázzal járó súlyos nyavalya

* hullafoltos

több hónapi fönnforgása nyomán kihullott, s a gyógyulás után barnán nőtt vissza. Ám Tóth halász esetében lázas kórság s hajvesztés nem következett be. Tán a félelemtől őszült meg.

Midőn csapi házában, hová Bakossal volt érkezésem, megvizsgáltam őtet, fogadkozott, hogy a halászmesterséget feladja, többet nem megy vízre, még a Tiszára se, nemhogy a Latorcára. Dehogy akar ő találkozni újfent a fekete gyermekkel. Kérdésemre, hogy az említett gyerkőce ki lehet, nem tudott felelni.

Bakossal az ivóba mentünk. Ott a korcsmárostól kitudtuk, hogy minden esztendőben van haláleset a környező vizeken. A mélyebb faggatástól azonban elzárkózott, mintha nem akarná nevükön nevezni a halottakat, nehogy megidézze őket.

Végtére Bakos beláttatta vélem, hogy magunknak kell a dolog nyitját föllelni. A korcsmáros, ki alkalomadtán maga is vet horgot, több csónakkal bír, egyik öregebbet pár garasért megszámitá nekünk.

A csónak, mellyet egyetlen nagy tölgyfából vájtak ki, a Latorca partján vala kikötve, a korcsmáros szolgálója vezetett oda minket. Bakossal hamarjában vízre szállottunk.

Eleinte kissé idegenkedtem a csónakozástól. Bakos is, mint mondá, jobb szeret járni szántóföldön inkább, ám Ung vármegyében annyi a folyó meg a patak, hogy evezni itt mindeneknek tudni köll. Ki-

okított a lapát forgatásáról, húzásáról, majd rögvest megadá az irányt, merre volna jó a csónakot vezetnem. Lassan megindultunk a folyó ama szakasza felé, melyet réműletes látománya színtereként Tóth halász megjelölt.

A folyón csönd honolt. Csak az evező lobicskolt, lágyan, némi habot vetve. A parthoz közel egynémelly bogarak röpködtek. A mederszéli fák leveleit olykor halk szellő rebegetteté meg. A napnak fénye csillámlott a vízen, mint véget nem érő selyemágyon. Azon tűnődtem, minő meghitt, derűs órákat szerezhetnék Ilonának, ha egyszer egy kies tavon csónakba ülhetnénk. Ő árnyékot adó ernyőt fogna kezében, hogy óvja magát a napnak hevétől. Törekeny kacsóival bizonynyal megsimítná a víztükröt.

Ám e kedves képzet hamar eltűnt szemem elől, mert Bakos megsodrotta bajszát – ő ült vélem szemben, nem ama szépséges hölgy, s alattam a titokzatos Latorca folyt, nem holmi tavacska.

Idővel elértük a halász által mondott helyet. Az evezéssel fölthagytam, várakoztunk. Ám a gyerkőce a mi csónakunkban nem mutatkozott. Percek múltak el így, a víznek sodra vivé a csónakot.

Egyszeribe neszt hallék. Mintha valaki suttogott volna:

– Erre, erre!

Bakos csudálkozott, az ő fülét nem érték e szavak. Ám biztatott, nosza, evezzek csak a hang felé.

Kanyarulat következett. Amint áthaladánk rajta, s befordultunk a folyó következő szakaszára, fákkal benőtt szigetnek látképe fogadott minket.

A sziget irányába félúton, a víz színén lebegett valami. Közelebb érve fölismertem: meredt emberi test az. Melléje érve a lapáttal közelebb vontam magunkhoz. Béemelintettük a csónakba.

Egy férfinak különös teteme vala. Különös, mert a halálozás idejének kétség nélküli fölfedésére módot nem adott. A ruházat már lefoszladozott róla. A bőr szürkés, helyenként zöldes, lilás színű volt, néhol iszap borította. A tenyerek s talpak igencsak feláztak, számos ráncokkal valának árkolva mélyen. Egy körmön próbát tettem: könnyen elmozdult. A fön a haj hasonlóképp, kicsiny húzással helyéről eltávoztatható vala. Mindez egy hétnél több ideig tartó ázásra utal, ám a tetemen a rothadás egyéb kifejezett jelei nem mutatkoztak. Halak, rákok nem csipkedték, nem rágták meg sehol.

Midőn a corpust oldalára fordítottam, hogy a hátat is valamelyest megszemléljem, a sziget irányából sírás hangja kélt. Az a halálfoltos gyermekőce állott ott s bámult minket, ki Tóth Jakab halászt megremítette. Rögvest a lapát felé kaptam. A csónakot a szigetnek irányoztam, s csaknem nyesegetni kezdém a vizet siettemben. A gyermekőce a szigeten a partról beszaladt a bozótosba, eltűnt.

A partot hamarjában elértük. A csónakot a fő-

venyre húztuk, nehogy a víz elvigye, kötelét egy fa köré hurkoltam.

Bévetettük magunkat a fák közé, a gyerek nyomába. A gallyakat óvatosan hajtám vissza magam mögött, nehogy Bakos szemét valamelyik kicsapja.

Leltünk egy ösvényt, megindultunk rajta. Fél perc se múlt el, s emberi szózat hallatódott. Szembe jött velünk az ösvényen a három halász, Tóth Jakab, Laki Márton és Jász Zsombor. Halfogó kasokat cipeltek.

Meglepetve valék. A gyorsan megöszült Tóthtól, ki korábban nékem váltig állítá, hogy nem száll többet vízre, azt tudakoltam, mi dolga van errefele mégis. Akadozva mondá, hogy egynehány halászszerszámot még vissza kell hordania a faluba a szigetről. Hármójuknak itt, a szigeten van tanyája, hol alkalomadtán megpihennek, s hol a szerszámokat tartják, hálóikat kötögetik, foltozzák.

Elmondám nekik, hogy a folyóból kiemeltünk egy tetemet. Csónakunkban fekszik – tekintenék meg esetleg, hátha reáösmernek. Hebegtek, hogy nagy munkában vannak, mi nem tűr halasztást. Valójában ódzkodtak a halottnézéstől. Újra kértem őket. Vona-kodva bár, de követtek.

Kiérve a partra aztán Bakosba s belém is balsejtellem költözött. Csónakunk ugyanis üres vala, a tetem eltűnt. A csónak mellett, a fövényen lábnyomokat vettünk ki, a folyóba vezettek.

A halászok sugdolóztak, iszonyodó ábrázattal. Reá-

juk parancsoltam, adják elő végre, mit tudnak. Tóth mondá:

– Hónapokkal előbb, innét nem messze Rőt Gáspár halász s gyermeke beleveszett a vízbe.

– S megtalálták-e annak idején a két holttestet? – vetém föl.

Tudni akartam, bizonyosságot nyert-e, hogy apa és gyermeke valóban elhalálozott.

– Azokat éppen nem. Keresték halászok, pákászok, pandúrok, ám a víz nem adá ki őket. Temetést sem tartottak a faluban. Nem volt mit eltemetni.

– A fekete gyermek s ama holt ember, kit a tekintetes úr a csónakba emelt, bizonytalán ők lesznek – így Laki Márton, remegve.

A három halász sürgetni kezdé a szigetről való mielőbbi távozást. Fölajánlották ladikjukat, mondván, elég nagy ahhoz, hogy öten is elférjünk benne, és még a halfogó kasokat sem kell itt hagyniuk. Mutatták az utat.

A ladik a sziget túlsó oldalán várakozott. A halászok a part fű lepte széléről betolták a vízbe.

Bemásztunk. Laki Márton, a halászok közt a legvალasabb, megragadá s húzni kezdé a lapátokat. A ladik biztonságos alkotmánynak tűnt, nem imbolygott úgy, mint a csónak. A szigetről a folyó Csap felé eső partjára tartottunk, hogy egy alkalmas zugban kikössünk.

Ám útközben a ladik megtorpant. Bárhogy húzta Laki az evezőket, a hajócska nem mozdult. Mint-

ha alulról megakasztotta volna valami. Jász Zsombor elkérte Bakostól annak vándorbotját. A vizet a ladik körül megböködte, alá is be-beszúrt véle.

Aztán a botot valami megragadta s kirántotta keziből. Mellettünk a víz két hulláma örvényben forgott össze. Ladikunk alja megdobbant. Valami alulról ütleget mért reá. Aztán újólág, több ízben. Utolsóra a ladik alján egy deszka felnyílott, szerτεálló szálkái közt víz ömlött be. Jász megkísérlette a lukat elzárni, Tóth pedig merni kezdé kifelé a vizet. Ám újabb ütlegek nyomán újabb lécek tárultak. A ladik megdőlt, süllyedni kezdett. Lábam körül egyre csak emelkedett a víz. Láttam már, hogy szárazon innen nem jutunk ki, így búcsút vettem csizmámtól és kabátomtól, nehogy hátráltassanak az úzásban. Laki Márton a vízbe veté magát, aztán amint a ladik egyik oldalán már átvert a víz, a többiek is beborultak, vélem együtt. A sziget közelebb volt, arra kezdénk úszni. A csoportozat szétszakadt, mindenki a maga iramában csapkodta a vizet.

Laki Márton, ki tőlem jobbra úszott, alulról valami megragadá, s húzni kezdé lefelé. A halász kiáltozott, vergődött, majd eltűnt a víz színe alatt. A többiek elérték a partot.

Bakost én segítém ki a folyóból. A partnál már csaknem fulladozott, gubája megszítta magát vízzel, csodáltam, hogyan tudott egyáltalán idáig eljutni.

Mind, a halászok is, a főenyre roskadánk, ki itt, ki amott, lihegve, fújtatva.

– Mi a mennykő történhetett?! Hová lett a Marci?
– kérde Tóth Jakab, amint léghez jutott.

– Aligha... aligha látjuk... többet... élve – zihálta Bakos. Amint szívverése kissé csillapodott, folytatá:
– A holt ember levivé őtet a víznek mélyire, bizonynyal ott vagyon néki szálláshelye.

No, több se kellett a két halásznak: nemhogy a Latorcát, hanem egész Ung vármegyét el akarták hagyni nyomban. Úgy határoztak, hogy szigonyokat, nádvágot, lékező vasat vesznek magukhoz fegyver gyanánt, s abban a csónakban kelnek útra, mellyel Bakos meg én jövénk a szigetre.

Ám csónakunk kötelét valaki időközben eloldozá, így midőn odaértünk, hajócskánkat már csak a távolban láttuk. Utas híján sodródott a folyón.

A Latorcának megnyugvással kecsgetető partja, bár szemünk előtt vala, egyszeribe elérhetetlennek tűnt. Vízi alkalmatosságunk nem maradt, úszva pediglen egyikünk se mert nekiveselkedni a távnak. A menekvésre, mint Tóth Jakab halász kimondá, csak egy mód maradt: tutaj építése.

A nagy munkára készülve Bakos egy bokorra teríté gubáját, hadd száradjon. Először láttam őtet ingujjban. Így is mokány, tömzsi alaknak tűnt.

Aztán indultunk a halászok tanyájára, hogy fejszékert kerítsünk fatörzsek vágásához, ágak lehasogatásához, s kendert a gerendák összekötéséhez.

A halásztanya kies berekben, zöldellő lombok ár-

nyékában terült el. Végiben nádfedelű kunyhó állott, fala vesszőből fonva. A kunyhó előtt három-négy varsa, tapogatók meg kasok heverték. Volt ott egy téglá is, mibe a halászok különböző mélységben lukakat véstek – azokba szokták önteni a hálók súlyozásához szánt ólmot. Mindenütt kenderből kötött hálók szaradtak: kicsik, nagyok, ágakra aggatva, fűre terítve, fák közt kifeszített kötélre teregetve. Középen, a tűzrakóhelynél bogrács pihent, mellé gallyakat, fahasábokat dobáltak. Odább merettyük* s evezők feküdtek. Külön zugban, esőtől védve tartották a vasból való holmikát: kettő-három szigonyt, horgokat, sarlót, nádnyesőt meg egyéb vágószerszámokat. Tóth Jakab és Jász Zsombor kiemelt onnan három fejszét.

Midőn egyiket megkaptam, kértem őket, adnák értésemre, mi oka lehet ama halásznak, Rőt Gáspárnak reánk támadni. Tóth és Jász választ nem adtak, inkább biztattak, menjek a partra Bakossal, rögvest hoznak oda egy fát, mit aztán kedvünkre gallyalhatunk.

Úgy kettő órán át rendben folyt a dolog. A halászok sorra hordták a se nem túl vastag, se nem túl vékony törzseket, mi meg Bakossal, váltogatva egymást, leüténk az ágakat. Egyre gyűltek a tutaj építéséhez alkalmas szebbnél szebb gerendák.

Aztán a halászok a sziget belsejében megakadtak a munkával. Kavicsok röpködtek feléjük. Előbb csak

* szákok

lábukat, karjukat érték, majd fejüket is. Jász Zsombor a lombokat kémlelé, hátha onnan esnek a kis kövek. Ám egyszeribe megpillantá a halálfoltos gyerkőcét valami cserje mögött. Az dobálózott.

Jász elveszíté józanságát, megindult a gyerek irányába fejszével, hogy lesújtson. A gyermek eliszkolt. Jász követte. A bokrok lombjai öszvezárultak háta megett, Tóth szem elől téveszté őt.

Mire Bakossal odaértünk, csönd állott bé. A halásztanyát, az ösvényt, a partot is megjártuk újra, Jászt azonban nem leltük meg.

– Itten veszünk, itten mind! – rivalkodott kétségbeeséssel Tóth Jakab.

Fejszével egy fához tántorgott, majd csapkodni kezdé, sebtében. Menekülni akart, a tutajban vala minden reménye.

Csakhogy Jász nélkül a munka lassan folyt. A nap pedig len ereszkedett, a fény mindenütt egyre tompult. Egyértelműséget nyert, hogy az éjszaka a szigeten ér bennünket. Javallám a tutaj megépítésének reggelre halasztását, tűznek rakását s némi élelem magunkhoz vételét, hogy erőnk gyarapodjon. Midőn Tóth Jakab rémületét a higgadt szavak valamelyest csillapították, a halászok tanyájához mentünk.

A tűzrakóhelyen kovakővel szikrát veténk, a tapló hamar lángot fogott, száraz gallyakkal tetéztük, a hév adott némi enyhét. Friss hal nem akadt, így Tóth napon szárított, lesózott apróbb keszegeket kotrott elő

valami ládának mélyiről. Szaguk förtelmes vala, ám éhünk alábbhagyott.

A vidéken az éj sötéte uralkodott el. A lég hűlt, Tóth a kunyhóból pokrócokat hozott, meg pálinkát, mi nékem se ártott mostan. Bakos gubája immáron a tűz mellett száradt.

Amint az üveg ürült, s a szesz hatott, Tóth Jakabnak végre megeredt a nyelve. Többé nem rejté véka alá a Latorca szomorúságos titkát.

– Gáspár mindég sokat fogott. Varsát zsákmány nélkül tán soha nem emelt ki a meder széliről. Híre ment, ha nyári estéken evezett ki. Gáspár kuttyogatni készül, lesz ám harcsa, mondták a népek a faluban. Kiemelintette ő a legveszedelmesebb példányt is a folyóból. A piacon mindene elkelt. A nemes urak is hozzá küldötték szolgálkat, ha bármi ünnepen halat szántak az asztalra.

Tóth kortyolt egyet, majd folytatá.

– Úgy hittem, halászszerszámai bűverővel bírnak. Meg akartam szerezni mindet. Marci, Zsombor, meg én... tudtuk, hol tákolt magának kunyhót. Kissé feljebb, ahol a Latorcának a Szirin patakkal van találkozása. Még ősszel, egy heti vásár napján menénk oda ladikkal. Véltük, hogy Gáspár aznap halat fog árulni, s nem száll vízre. Nem így lett... Épp kerítőhálóját emeltem vállamra kunyhójánál, midőn egyszeribe ott állott előttem... Mit tehattünk volna... Megfogtuk. A vízhez vittük, fejét beletartottuk, míg csak

rángott... Aztán csónakjához mentünk, megnézni, van-e benne valami. Fia lapult ott. Remegett, mivel-hogy előbbi tettünket végignézte... Őt is megragadtuk, hogy ne maradjon tanú...

Egyebet mondania nem kellett, elértettük a végit.

Tóth Jakab, hogy társai s maga szörnyű bűnét így megvallá, láthatólag megkönnyebbedett. Megfogadá, hogy másnap, amint a Latorcáról kiérünk, a falusi bíró elé járul, feladja magát.

Később, hogy a pálinka elfogyott, a tűz mellett bóbiskoltunk, pokrócba burkolózva. A lombokon túl, odafönn csillagok pettyezték az eget. A hold tányérja hűvös fényt bocsátott a vidékre.

Óra múltán a part felől mintha némi lobicskolás hallatódott volna. Zavart álomból ébredve, ködös szemmel révedtem arra. Egynémely gallyak roppantak ott. Valaki közelített, léptei neszére Tóth halász felriadt. Bakost magam böktem meg, horkanva ébredt.

– Márton? Zsombor? Melyiktek az? – kérdezte Tóth Jakab reménykedéssel.

Csalatkoznia kellett. A fák közül ama mezítelen test lépett elő, melyet előző nap a Latorcából Bakossal kifogtam. Tagjairól víz csepegett. Keziben tartá Jász Zsombor fejszékét.

A küllemre holtnak tűnő ember Tóth halászra meredt. Érte jött. Lassan megindult feléje. Megragadtam egy evezőt, Bakos meg egy szigonyt. Elálltuk a

réalalak útját. Némán közelített, holtnak tűnő, mégis mozgó tekintetét Tóthra szegezve.

– Ne bánts, Gáspár, ne bánts! – kiáltozta Tóth Jakab halász.

Bakos a szigonnal fenyegetőzött, ám a rémalak kiüté azt keziből. Tóth a kunyhó megettí cserjék közé hátrált remegve.

Bakos egyszeribe hajtogatni kezdé:

– Egy. Egy. Egy. Egy. Egy. Egy. Egy. Egy...

A holtnak tűnő ember megtorpant, mintha béklyót vetettek volna rá. Az evezővel kiütém keziből a fejszét.

– Egy. Egy. Egy. Egy...

Bakos főbólintással intett, mire én tuszkolni kezdem a testet a lapáttal vissza, a part irányába, hogy a halásztanyától mennél távolabb kerüljön.

Bakos a parton végül kimondá:

– Kettő!

A béklyó lehullott, a test a vízbe veté magát. A hullámok öszvecsaptak fölötte, eltűnt a mélyben.

Figyeltük a folyót még több percig. A víz színe lenyúgodott, immár szokottan, aprókat ringott.

A veszély elültével tűnt csak föl, hogy Tóth Jakab nem követett minket a partra. Visszatértünk a halászkunyhóhoz, ám a mögött sem bukkantunk reá. A tűzrakóhelynél fáklyát gyújtottam. Annak fénye mellett, letöredezett, elhajlott ágakra figyelmezve leltünk egy csapást, mi a sziget belsejébe vezetett.

Ott egy magas fáról valami emberforma setét alakzat lógott alá. A fáklyát felé irányoztam. Ő volt az. Kötélen függött, mit vélhetően még a halásztanyán ragadott magához. A legerősb ágat szemelte ki, arról függeszkedett a semmi fölé, miután hurkot kötött önnön nyakára. Fölmásztam a fára, hogy leoldjam onnét. A halász a földre huppant, Bakos sebtiben megtámasztotta, hogy tompítsa esését. Szükségtelenül. Már nem volt benne élet.

Ketten maradtunk.

Hajnalban a kelő nap a parton ért minket. Bakosra és reám csekélyebb tutajt is elegendő volt kimérni, kevesebb gerendával. Csakhamar a folyón sodródtunk, a part irányába.

Csapra nem tértünk vissza. Mit is mondhattam volna a hivatali személyeknek? Magam se tudtam egyértelműséggel, mit láttunk a szigeten. Eleven személyt valaminő álcában, netán egyebet – mint Bakos mondá, holt embert.

Felötlött bennem, hogy Rőt Gáspár a merénnyel tényleg túlélte: a három halász hiába akarta őtet megfullasztani, csak vélték, hogy végeztek vele, igazából tetszhalotti állapotban a partra sodródott, ahol valaminő jó szándékú emberbarát a száját s orrát kitisztogatta, tüdejébe pedig lenvegőt fúvott bé, így térítve magához. Ollykor megesik, hogy vízbe fúlt, megfagyott vagy mennykő sújtotta személyből az elevenség nem távozik, csak szunnyadoz benne – a leállani készülő

életművek serkenthetők, működésre gerjeszthetők, míg a rothadás meg nem kezdődik.

Mindez alkalmazhatónak tűnt volna Rőt Gáspárra. Ha pusztán róla lett volna szó. Ám hogy véle egy napon gyermekével is éppen ez essen meg, már igen kicsiny valószínűséggel bírt előttem.

Később Bakos esett töprenkedőbe: a folyón meg a szigeten szerzett észleletek közül melynek vehetnénk hasznát Ilona ügyében? Mért kell e pillanatban épp itt tartózkodnunk, e tutajon? Kivel volt szükséges találkozoznunk? Volt-e, akivel kellett volna, ám az elmaradt? Netán túlságosan korán távozzunk, s valaminek bekövetkeztét még be kellene várni? Vagy már rég el kellett volna mennünk innen? Jól értettük-e egyáltalán a néző jövődölését, s nem egyebütt volna-e levésünk kívánatos inkább?

– Utólag mindég könnyebb kivenni, hogy egy jóslat mire vonatkozott – elmélkedett.

– Ez aztán a nagy nézet – feddtem meg –, hát persze, hogy egyszerűbb utólag reávonatkoztatni a jövőmondás érvényét egy már meglett törtézésre, mintegy belelátva a jóslat értelmét, kiszemezgetni, ami a kettőben egyező, s felkiáltani: íme! Csakhogy nékem nem utólag kell Vas Györgyre bukkannom. Leginkább mielőbb.

– Türelem, doctor úr, kiforrja az magát, mint a must – intett Bakos.

Miután a Latorca partját elértük s a tutajt magunk

mögött hagytuk, felkutattunk valami országutat. Elindultunk azon.

Hamarost szekér zörgése hallatódott hátunk mögött. Bevártuk, mert Bakos vélte: bizonynal ez leend a néző jóslatában szereplő szekér. Holmi bikának persze híre-hamva se volt. Bakos mégis ösztökélt, mondván, meglehet, nincs olly messze az sem.

A szekéren egy vándorkereskedő ült, fölvelt minket készséggel.

Szeghalmi L.